

ระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ว่าด้วยการแต่งตั้งผู้สอบบัญชีรับอนุญาตหรือบุคคลอื่นเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๒

เพื่อให้การบริหารงานสอบบัญชีสหกรณ์มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับขนาดของสหกรณ์ และเหมาะสมกับสถานการณ์ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๙ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จึงกำหนดหลักเกณฑ์การแต่งตั้งผู้สอบบัญชีรับอนุญาตหรือบุคคลอื่นเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ว่าด้วยการแต่งตั้งผู้สอบบัญชีรับอนุญาตหรือบุคคลอื่นเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๒”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาและวิธีการเสนอชื่อผู้สอบบัญชีภาคเอกชนเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๐

(๒) ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาและวิธีการเสนอชื่อผู้สอบบัญชีภาคเอกชนเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ (เพิ่มเติม)

(๓) ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการบันทึกรายชื่อ การต่ออายุ และชดเชยในทะเบียนรายชื่อผู้สอบบัญชีภาคเอกชน พ.ศ. ๒๕๖๐

(๔) ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์การอบรมและการทดสอบความรู้ผู้สอบบัญชีภาคเอกชน พ.ศ. ๒๕๖๐

บรรดาระเบียบและคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“สหกรณ์” หมายความว่า บรรดาสหกรณ์ ชุมนุมสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายสหกรณ์ และอยู่ในเกณฑ์ต้องแต่งตั้งผู้สอบบัญชีรับอนุญาต หรือบุคคลอื่นเป็นผู้สอบบัญชี ตามระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

“ผู้สอบบัญชีสหกรณ์” หมายความว่า ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต หรือบุคคลอื่น ที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์แต่งตั้งให้เป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์

“ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต” หมายความว่า บุคคลที่ได้รับการขึ้นทะเบียนและได้รับใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจากสภาวิชาชีพบัญชี และมีประสบการณ์ในการเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทที่ดำเนินธุรกิจมาแล้วอย่างน้อย ๕ บริษัท

“บุคคลอื่น” หมายความว่า

๑. ผู้ที่เคยเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์มาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี หรือ

๒. ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาบัญชี จากสถาบันการศึกษาที่สภาวิชาชีพบัญชีรับรอง โดยต้องมีประสบการณ์ด้านการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์มาแล้วไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี และมีประสบการณ์ในการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์มาแล้วไม่น้อยกว่า ๕๐ สหกรณ์

“ทะเบียน” หมายความว่า บัญชีรายชื่อที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์บันทึกรายชื่อผู้สอบบัญชีรับอนุญาตหรือบุคคลอื่น ที่ผ่านการอบรมและทดสอบความรู้ตามระเบียบนี้แล้ว

“ปี” หมายความว่า ปีปฏิทิน

หมวด ๑

คุณสมบัติของผู้ที่จะได้รับการบันทึกรายชื่อในทะเบียน

ข้อ ๕ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต หรือบุคคลอื่น ต้องเข้ารับการอบรมในเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับโครงสร้างธุรกิจและระบบบัญชีสหกรณ์ กฎหมายสหกรณ์ ระเบียบเกี่ยวกับการเงินการบัญชีของสหกรณ์ กระบวนการสอบบัญชีสหกรณ์ รวมถึงการสอบบัญชีสหกรณ์ที่ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์เป็นอย่างน้อย โดยมีระยะเวลาอบรมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาการอบรมทั้งหมด

ข้อ ๖ ผู้ที่ผ่านการอบรมตามเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ ๕ และผ่านการทดสอบความรู้ในแต่ละหัวข้อวิชาไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๖๐ โดยต้องมีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๐ ของคะแนนรวมทั้งสิ้น จึงจะได้รับการบันทึกรายชื่อในทะเบียน

หมวด ๒

ทะเบียน

ข้อ ๗ ผู้ที่จะได้รับการบันทึกรายชื่อในทะเบียนต้องแสดงตนพร้อมเอกสารหลักฐานภายใน ๓ เดือนนับแต่วันที่ประกาศผลการทดสอบ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

(๑.๑) บัตรประจำตัวประชาชน

(๑.๒) สำเนาใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและสำเนาหลักฐานแสดงประสบการณ์ในการเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของบริษัทอย่างน้อย ๕ บริษัท

(๑.๓) สำเนาหลักฐานใบเปลี่ยนชื่อตัว - ชื่อสกุล (ถ้ามี)

(๑.๔) รูปถ่าย ขนาด ๑ นิ้ว (ถ่ายไม่เกิน ๖ เดือน) จำนวน ๑ รูป

(๒) กรณีเป็นบุคคลอื่น

(๒.๑) บัตรประจำตัวประชาชน

(๒.๒) สำเนาแสดงวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรี สาขาบัญชี

(๒.๓) หนังสือรับรองการเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์มาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี

(๒.๔) หนังสือรับรองประสบการณ์ด้านการสอบบัญชีสหกรณ์มาแล้วไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี และหนังสือรับรองประสบการณ์ในการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์มาแล้วไม่น้อยกว่า ๕๐ สหกรณ์ ซึ่งต้องได้รับการรับรองจากผู้สอบบัญชีสหกรณ์หรือหน่วยงานที่เคยปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับงานสอบบัญชีสหกรณ์

(๒.๕) สำเนาหลักฐานใบเปลี่ยนชื่อตัว - ชื่อสกุล (ถ้ามี)

(๒.๖) รูปถ่าย ขนาด ๑ นิ้ว (ถ่ายไม่เกิน ๖ เดือน) จำนวน ๑ รูป

กรณีที่ไม่นำผลการตามวรรคหนึ่งถือว่าไม่ประสงค์จะได้รับการบันทึกรายชื่อในทะเบียน

ข้อ ๘ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต หรือบุคคลอื่น ที่ได้รับการบันทึกรายชื่อไว้ในทะเบียน ต้องพัฒนาความรู้ตามหลักสูตรที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนดอย่างน้อย ๖ ชั่วโมงต่อปี และพัฒนาความรู้ด้านการบัญชี หรือการสอบบัญชี หรือความรู้อื่น ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสอบบัญชีที่สภาวิชาชีพบัญชี กำหนดอย่างน้อย ๔๐ ชั่วโมงต่อปี

กรณีมีเหตุจำเป็นไม่สามารถเข้ารับการพัฒนาความรู้ตามหลักสูตรที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด ให้ยื่นคำขอผ่อนผันพร้อมทั้งหลักฐานที่แสดงถึงเหตุผลความจำเป็นต่ออธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ภายใน ๑ เดือน นับแต่วันสิ้นปี เมื่อได้รับอนุญาตแล้วต้องพัฒนาความรู้ทั้งของปีที่ได้รับการผ่อนผัน และปีปัจจุบันให้ครบถ้วน

การขอผ่อนผันการพัฒนาความรู้ตามวรรคสอง จะต้อง มีเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถเข้ารับการพัฒนาความรู้ได้ภายในปีนั้น ๆ เช่น เจ็บป่วย ประสบอุบัติเหตุ หรือไปศึกษาต่อต่างประเทศ มิใช่กรณีลืมน หรือไม่มีเวลา เพราะทำงาน เป็นต้น

ข้อ ๙ กรณีผู้สอบบัญชีรับอนุญาต หรือบุคคลอื่น ได้รับการบันทึกรายชื่อในทะเบียนเป็นปีแรก ให้เริ่มนับเวลาการพัฒนาความรู้ตามข้อ ๘ วรรคหนึ่งในปีถัดไป

ข้อ ๑๐ ให้ตัดชื่อออกจากทะเบียน เมื่อปรากฏว่า

(๑) ตาย

(๒) ประสงค์แจ้งขอตัดชื่อออกจากทะเบียน

(๓) ประพฤติผิดจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ และถูกลงโทษให้ตัดชื่อออกจากทะเบียน

(๔) ไม่พัฒนาความรู้ตามข้อ ๘ เว้นแต่ได้รับการผ่อนผันจากอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ หรือสภาวิชาชีพบัญชี

(๕) ไม่จัดส่งรายงานของผู้สอบบัญชี รายงานผลการตรวจสอบบัญชี และแฟ้มกระดาษาทำการ ต้นฉบับต่ออธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ภายใน ๙๐ วัน นับถัดจากวันที่ผู้สอบบัญชีสหกรณ์แสดงความเห็นต่องบการเงิน

ข้อ ๑๑ กรณีถูกตัดชื่อออกจากทะเบียนเพราะเหตุตามข้อ ๑๐ (๔) หากได้พัฒนาความรู้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด หรือถูกตัดชื่อออกจากทะเบียนเพราะเหตุตามข้อ ๑๐ (๕) หากจัดส่งรายงาน

ของผู้สอบบัญชี รายงานผลการตรวจสอบบัญชี และแฟ้มกระดาษทำการต้นฉบับ ภายใน ๓๐ วัน นับถัดจากวันที่ทราบว่าถูกขี้ออกจากทะเบียนสามารถขอบันทึกรายชื่อในทะเบียนได้ใหม่ภายใน ๑ ปี นับถัดจากวันที่ถูกขี้ออกจากทะเบียน

หมวด ๓

หลักเกณฑ์การพิจารณาแต่งตั้งผู้สอบบัญชีสหกรณ์

ข้อ ๑๒ ผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียน กรณีได้รับการทาบทามจากสหกรณ์ สามารถเสนอหนังสือบริการ สอบบัญชีได้ แต่ต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นกรรมการของสหกรณ์นั้น เว้นแต่ได้พ้นจากตำแหน่งกรรมการมาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๒ ปีบัญชีของสหกรณ์

(๒) เป็นผู้จัดการ หรือเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจสอบภายในของสหกรณ์นั้นหรือสหกรณ์อื่น

(๓) เป็นสมาชิกของสหกรณ์นั้น

(๔) เป็นคู่สมรส บุตร ปิตามารดาของผู้ตรวจสอบกิจการ หรือของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจสอบภายในของสหกรณ์นั้น

(๕) เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องใด ๆ หรือมีส่วนได้เสียในผลประโยชน์ของสหกรณ์นั้นไม่ว่าทางตรง หรือทางอ้อม

(๖) เคยถูกให้ออกจากตำแหน่งผู้จัดการ หรือเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์นั้นหรือสหกรณ์อื่น ฐานทุจริตต่อหน้าที่

(๗) เคยถูกให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการ หรือผู้ตรวจสอบกิจการ หรือมีคำวินิจฉัยเป็นที่สุดท้ายให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการ หรือผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์นั้นหรือสหกรณ์อื่น

(๘) เคยถูกที่ประชุมใหญ่มีมติให้ถอดถอนออกจากตำแหน่งกรรมการ หรือผู้ตรวจสอบกิจการ เพราะเหตุทุจริตต่อหน้าที่ในสหกรณ์นั้นหรือสหกรณ์อื่น

(๙) เป็นผู้อยู่ระหว่างการถูกสั่งพัก หรือขี้ออกจากทะเบียนตามระเบียบว่าด้วยจรรยาบรรณ ของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

(๑๐) เป็นผู้อยู่ระหว่างการถูกสั่งพักใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

(๑๑) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ องค์กร หรือหน่วยงานของรัฐ หรือเอกชน ฐานทุจริตต่อหน้าที่

(๑๒) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิด ที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๑๓) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๑๔) เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ คนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ

ข้อ ๑๓ ผู้ที่มีชื่อในทะเบียน และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๑๒ สามารถเสนอหนังสือบริการสอบบัญชีไปยังสหกรณ์ได้ ภายใต้เงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๑) สหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนขนาดใหญ่ตามกฎหมายกำหนดขนาดของสหกรณ์ ต้องพิจารณาคัดเลือกจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและต้องมีผู้ช่วยปฏิบัติงานสอบบัญชีที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี สาขาบัญชี อยู่ในสังกัดสำนักงานเดียวกันไม่น้อยกว่า ๕ คน

(๒) ต้องสังกัดสำนักงานสอบบัญชีเพียงแห่งเดียวและไม่อยู่ในสำนักงานสอบบัญชีเดียวกับผู้ตรวจสอบกิจการที่รับงานตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ในปีบัญชีนั้น ทั้งนี้ สำนักงานสอบบัญชีหมายความว่า ผู้ที่ปฏิบัติงานคนเดียว คณะบุคคล ห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทของผู้สอบบัญชี

(๓) ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์นั้นแล้วติดต่อกันไม่เกิน ๓ ปีบัญชี

(๔) ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ที่มีปีบัญชีสิ้นสุดวันเดียวกันไม่เกิน ๖ สหกรณ์

(๕) ต้องมีผู้ช่วยปฏิบัติงานสอบบัญชีที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี สาขาบัญชี อยู่ในสังกัดสำนักงานเดียวกัน ตามขนาดสินทรัพย์ของสหกรณ์ ดังนี้

(๕.๑) กรณีเสนอบริการสอบบัญชีสหกรณ์ ที่มีขนาดสินทรัพย์ตั้งแต่ ๕,๐๐๐ ล้านบาทขึ้นไป นอกเหนือจากข้อ ๑๓ (๑) ต้องมีผู้ช่วยปฏิบัติงานสอบบัญชีอย่างน้อย ๔ คน

(๕.๒) กรณีเสนอบริการสอบบัญชีสหกรณ์ที่มีขนาดสินทรัพย์ตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ล้านบาทถึงน้อยกว่า ๕,๐๐๐ ล้านบาท ต้องมีผู้ช่วยปฏิบัติงานสอบบัญชีอย่างน้อย ๓ คน

(๕.๓) กรณีเสนอบริการสอบบัญชีสหกรณ์ที่มีขนาดสินทรัพย์น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท ต้องมีผู้ช่วยปฏิบัติงานสอบบัญชีอย่างน้อย ๒ คน

(๖) ในกรณีได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ และได้แสดงความเห็นต่อกรรมการแล้ว ต้องส่งรายงานของผู้สอบบัญชี รายงานผลการตรวจสอบบัญชี และแฟ้มกระดาษาทำการต้นฉบับ รวมทั้งบันทึกข้อมูลในระบบงานสำหรับผู้สอบบัญชีครบถ้วนแล้ว

ข้อ ๑๔ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จะพิจารณาแต่งตั้งผู้สอบบัญชีสหกรณ์จากผู้มีรายชื่อในทะเบียนที่ได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ให้เป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ เมื่อสหกรณ์จัดส่งเอกสาร ดังนี้

(๑) สำเนารายงานการประชุมใหญ่

(๒) สำเนาหนังสือเสนอบริการสอบบัญชี

(๓) สำเนาหนังสือยืนยันการรับงานสอบบัญชี

(๔) สำเนาหนังสือรับรองของผู้สอบบัญชีที่รับรองว่าไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๑๒

(๕) สำเนาหนังสือแจ้งรายชื่อผู้ช่วยปฏิบัติงานสอบบัญชี

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๑๕ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและผู้ชำนาญงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ที่มีรายชื่ออยู่ในทะเบียนก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้ผู้นั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนนับแต่วันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับ

ข้อ ๑๖ การแต่งตั้งผู้สอบบัญชีสหกรณ์ที่อยู่ระหว่างการดำเนินการให้ดำเนินการต่อไปจนเสร็จสิ้นตามประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับ

ประกาศ ณ วันที่ ๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒

โอภาส ทองยงค์

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์